

KALAUZSÁG

Felelős igazgató: Dr. SOMODI ANDRÁS

Előfizetési árak belföldön: Egy évre 960, félévre 480, 1/4 évre 240, egy hóra 80 lej. Magyarországon előfizetés: egy évre 50, félévre 25, 1/4 évre 12.50, egy hóra 4.50 pengő, egyes szám hétköznap 10, vasárnap 26 fillér.

Kiadótulajdonos: LAPKIDÓ R-T.

Törvényszéki lajstromozási szám: 47.
(Dos. No. 895. Trib. Cluj.)

XXII. ÉVFOLYAM. — 301. SZÁM.

Felelős szerkesztő: NYIRŐ JÓZSEF

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Pop u. 6. sz. Telefon: 1508 sz. Levélcím: Postafiók 101. Taxa postala plátitá in numerar conform aprobării Dir. gen. comercială P.T.T. Numero: 80524/1939.

Anglia és Franciaország teljes mértékben helyesli XII. Pius pápa kijelentéseit

A szövetségesek Csehszlovákiában, Lengyelországban és Ausztriában nemzetközi ellenőrzés alatti népszavazást kívánnak. — Rómában korainak mondják a békekezdemenyezésről elterjedt híreket, de hangoztatják, hogy a békéért való munka pillanatig sem szünetel

(RÓMA, december 29.) (Dunaposta.) A Stampa és a Popolo di Roma című olasz lapok londoni tudósítása szerint, úgy Chamberlain, mint Halifax és Daladier is teljes mértékben helyesli XII. Pius pápa minden kijelentését. Anglia és Franciaország mindig az igazságon alapuló békéért és a népek szabad rendelkezési jogáért harcolt. Angol politikai körök felfogása szerint, nem a szövetségesek a sor, hogy békeajánlatot tegyenek Németországnak. A szövetségesek békeajánlatát az, hogy helyre kell hozni a károkat, helyre kell állítani az érdekelt népek akarata ellenére megtámadott területeket, Csehszlovákia, Lengyelország és Ausztria területein lehetővé kell tenni a nemzetközi ellenőrzés alatti népszavazást. Nemzetközi tárgyalások után Németországnak hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az új európai határak ne csak a néprajzi, hanem a stratégiai és gazdasági követelményeknek is megfelelően és biztonságot nyújtsanak úgy a nagy, mint a kis államoknak.

(RÓMA, december 29.) (Dunaposta.) Olasz politikai körök érdekesnek tartják azokat a külföldi híreket, amelyek szerint a pápa beszéde, az

olasz uralkodóval való találkozása, Roosevelt elnöknek a pápához intézett levele, valamint az a tény, hogy a Vatikánban Németországgal tárgyalások folynak, egy békekezdemenyezés jelei volna. Ugy római, mint vatikáni körökben korainak mondják az ilyen megállapításokat, de rámutatnak arra is, hogy a békéért való munka egy pillanatig sem szünet meg és azok az erőfeszítések, amelyek az új európai béke megteremtésére irányulnak, ma is folynak.

(PARIS, december 29.) (Rador.) A francia külügyminisztérium egyik illetékes tisztviselője az United Press munkatársa előtt kifejezésre juttatta illekes francia körök meglepődését XII. Pius pápa és Roosevelt nyilatkozata fölött. Ugy a pápa, mint az Egyesült Államok elnöke teljes megértést tanúsít a szövetséges hatalmak háborus céljai iránt és állítólag a semleges hatalmak közt is mozgalom indult meg a nemzetközi rend helyreállítása érdekében. Nem túlzás annak feltételezése, hogy az olasz kormány is jóakarattal fogadja az ilyen kezdeményezést és ha ez a felfogás megfelel a valóságnak, akkor Franciaország és Anglia örömmel üdvözlők Olaszország tájékozódását.

Kétszázötven finn az orosz vonalakon átlópozkodva megrongálta a murmanski vasutvonalat

A szovjet haderő a karéliei földnyelven állandó támadásokkal akarja kifárasztani a finneket — A finn hadseregnek sürgős hadianyagutánpótlásra van szüksége

(HELSINKI, december 29.) (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése szerint, a karéliei földnyelven tovább folyik a csata. Valószínűnek tartják, hogy az orosz nyomás a közelebbi napokban még csak erősödni fog, főképpen a Suvanton-tó irányába. Kaukjaervi és Muolajaervi között. Az oroszok azt remélik, hogy megismételt támadásaikkal kifárasztják a finneket, mivel ezeknek nincs lehetőségük arra, hogy csapataikat gyorsan felfrissíthessék.

Az a tény, hogy a szovjet hadvezetőség stratégiai út építésébe kezdett Petsamo vidékén, arra mutat, hogy újabb nagyobb támadást készítenek elő. A Stefani-iroda jelentése szerint, a Ladoga-tótól északra orosz területen folytatják előnyomulásukat a finnek.

A finn haderőnek sürgősen hadianyagutánpótlásra van szüksége

(London, december 28.) (Rador.) Az angol lapok finnországi távirataik alapján rámutatnak a finn hadsereg sikereinek nagy jelentőségére és megállapítják, hogy a finn haderőnek sürgősen hadianyagutánpótlásra van szüksége. A Times szerint a távoli harctereken küzdő finn csapatok már nagy hiányt szenvednek lőszerben. A finn gépfegyverek ugyanolyan méretűek,

mint az oroszok gépfegyverei és így felhasználhatták a szákmányolt szovjet lőszeranyagot. Egyébként — írja a Times, — a kisméretű fegyverekhez szükséges lőszer igen könnyen szállítható a finnek megsegítésére. A Daily Telegraph tudni véli, hogy a jelen pillanatban negyven angol és tíz olasz repülőgép áll a finn szolgálatában. A finneknek esernél több jól be-

gyakorolt repülőjük van, úgy hogy azonnal saját repülőik vezetése alatt használhatják fel a külföldről kapott repülőgépeket.

A Daily Eápress moszkvai tudósítója szerint Gri. gori tábornokot a mongoliai japánellenes katonai akciók vezetőjét, Vorosilov kedvencét, Finnországba küldték a hadjárat eddigi vezetőjének, Mereskov tábornoknak helyettesítésére.

Amerikában újabb százezer dollárt gyűjtöttek a finneknek

(NEW-YORK, december 29.) (Rador.) Hoover, az Egyesült Államok volt elnöke a Finnország megsegítésére alakult amerikai bizottság vezetője kijelentette, hogy egy újabb százezer dolláros csekket küldött Finnországba az Egyesült Államokban történt gyűjtés eredményeképpen.

Finn hadijelentés

(Helsinki, december 29.) (Rador.) A finn hadijelentés a következőket mondja:

A karéliei földszoroson egész éjszaka folyamán folytatódott a Kelja elleni támadás. A finnek reggel visszaverték a támadást s ellentámadásukkal arra kényszerítették az ellenséget, hogy visszavonuljanak a tó felső partjára. A harc rendkívül heves volt. A finnek két szovjet századot semmisítették meg. A Hatjalachten és Summa, valamint Sulla és Nuolajervi közötti szovjet támadásokat a finnek egytől-egyig visszaverték. Lieskától keletre szovjet területen folynak a harcok. Lieskától északra szintén a határon tulra nyomták vissza az ellenséget. Az orosz légitámadások igen csekély kárt okoztak.

Dániában egyre több önkéntes jelentkezik a finnek támogatására

(KOPPENHAGA, december 29.) (Dunaposta.) Koppenhágában és a vidéken is tömegesen jelentkeznek a Finnországba induló önkéntes dán csapatok soraiba.

A politiken című dán lap helsinki tudósítója beszélgetett egy az északi harctérről visszatérő finn tiszttel. A tisztt elmondotta, hogy Petsamonál ötvenöt szovjet harcikosai akadt el a hóban. A hőmezőt megfagyott orosz katonák holttestei borítják. A Ladoga tótól északra a finn csapatok két helyen is átlépték a szovjet határt. A finn légi haderő támadást intézett a murmanski vasutvonal ellen és azt több helyen meg is rongálták.

Az „öngyilkos különítmény"

(Róma, december 29.) (Dunaposta.) A Popolo d'Italia és a Corriera della Sera című olasz lapok egyértelműen beszámolnak a murmanski vasutvonal szétrombolására kiküldött kétszázötven főnyi finn különítmény hősiest teljesítményéről. Ez az úgynevezett öngyilkos különítmény haláltmegvető bátorsággal átlópozott a szovjet csapatok között. Sitalpaikon gyorsan haladtak előre a nehéz gépfegyvereket, ágyukat szánokon vitték magukkal és sikerült elérniük a vasutvonalat. Kandalaksa közelében meglepték a vasutvonal őreit, legyőzték azokat és hosszabb vonalon megrongálták a szovjet csapatok egyetlen észak felé vezető közlekedési útját. Akciójuknak a petsamoi helyzetre döntő hatása lehet. Finnországban nem nagyon remélik, hogy a vakmerő csoport valamelyik tagjának sikerül megmenekülnie.

Egy finn repülő hőstette

Az olasz lapok beszámolnak egy finn repülő egyedülálló hőstetéről is. Egy orosz repülő sértetlenül leszállt a finn állások mögött és gépét rövid időre őrizetlenül hagyta. A finn repülő, aki a közelben tartózkodott, beleült az orosz gépbe, azonnal felszállt és csatlakozott a bombázó orosz repülő.

rajhoz. Ezzel a repülőrajjal együtt visszatért a raj kiindulási pontjára és amikor az orosz repülők egymásután leszállottak, a gépén levő bombákkal fel-

gyújtotta és megsemmisítette a támaszponton levő tizenöt gépet, ő maga pedig gépével visszatért a finn repülők támaszpontjára.

Nemzetközi expedíciós hadsereget készülnék szervezni Finnország megsegítésére

(AMSZTERDAM, december 29.) A Tempo című bucurestii lap írja, hogy a holland fővárosban elterjedt hírek szerint, a Népszövetség határozata következtében, a Népszövetség tagállamai Finnország tényleges megsegítése céljából, nemzetközi expedíciós hadsereget fognak szervezni. Franciaországban az eszme meglehetősen fogadtatásra talált, de kedvezően fogadták Argentínában, Ecuadorban, Haitiban, Délafrikában, Bolíviában, Venezuelában, Mexikóban és Uruguayban is.

Két helyen orosz területre hatoltak be a finn csapatok

(Helsinki, december 29.) A Capitala című bucu-resti lap jelentése szerint a finn csapatok óriási erőfeszítéssel elvágta a Murmansk—Leningrád közötti vasutvonalat, hogy az oroszok ellátásának és utánpótlás szállításának lebonyolítását megakadályozzák. A finn csapatok két helyen orosz területre hatoltak

be és Sallától délre orosz földön harcolnak.

Több külföldi rádió azt a hírt közölte, hogy több német tiszt érkezett a finn—orosz frontra. A Tempo című bucuresti lap most ezt a hírt, — moszkvai jelentés nyomán — megcáfolta.

Hatvanötezer tonnás óriási páncélosokat épít az Egyesült Államok

(Washington, december 29.) (Rador.) Az Egyesült Államok képviselőházának tengeri albizottsága most tárgyalta a hatvanötezer tonnás óriási csatahajó építéséről eléje terjesztett javaslatot. Valószínű, hogy az Egyesült Államok haditengerésze négy ilyen hajó építését fogja kérni. Tengerészeti szakértők egy hatvanötezer tonnás

páncélos építését 130 millió dollárra becsülik s megállapítják, hogy az ilyen óriáshajók viszonylag olcsóbbak, mint a 35.000, vagy 40.000 tonnások. Az óriáshajókat megfelelő vastagabb páncélzattal látnák el s ez védelmet nyújtana 400 milliméteres ágyuk ellen is.

Erős diplomáciai tevékenységbe kezd Németország az északi államokban

(Berlin, december 29.) (Dunaposta.) A Magyarországi című budapesti lap berlini tudósítója úgy értesül, hogy a német diplomácia erős működésbe kezd az északi államokban, azaz a céllal, hogy véglegesen megállapítsák

azeknek az államoknak a Németország iránti való magatartását. Valószínűnek tartják, ugyanis, hogy a szövetségesek követelésekkel lépnek fel Svédországgal és Norvégiával szemben a finnek hathatós megsegítése érdekében.

A japán kormány távozása veszélyeztetné a japán-amerikai tárgyalások sikerét

(Tókió, december 29.) (Rador.) Ismeretes, hogy a japán képviselőház tagjainak nagy része az Abekormány lemondását követelte. A japán miniszterelnök ezzel szemben hangoztatta, hogy a jelenlegi helyzetben a kormány távozása nem időszerű. Be-

avatott körökben hangoztatják, hogy a jelen pillanatban nagyfontosságú tanácskozások folynak apán és az Egyesült Államok között és a jelenlegi kormány távozása könnyen veszélyeztetné ezek sikerét.

Január 31-ig be kell adniuk a gazdáknak a termésnyilatkozatokat

(BUCURESTI, december 29.) (Rador.) A pénzügyminiszter a termésről szóló nyilatkozatok beadására 1940. január 31-ig halasztást adott a gazdáknak.

Hosszabb betegszabadságra megy a moszkvai angol nagykövet

(Berlin, december 29.) (Dunaposta.) A német távirati iroda moszkvai jelentése szerint Seeds moszkvai angol nagykövet közelebbről hosszabb betegszabadságra megy. A nagykövet egy idő óta betegeskedik és orvosai pihenést tanácsoltak neki.

Anglia nagymennyiségű ruhát bocsátott a lengyel menekültek rendelkezésére

(London, december 29.) (Rador.) A Keuter ügynökség jelenti, hogy Angliából már hosszabb idővel ezelőtt nagymennyiségű ruházati cikket indítottak utnak a romániai és magyarországi lengyel menekültek részére és a küldemény jelentős része már meg is érkezett rendeltetési helyére. Százazernél több ruhadarab még utban van a lengyel menekültek tartózkodási helyei felé.

Svéd hajó mentette meg egy lelőtt német repülőgépet három utasát

(Oslo, december 29.) (Rador.) Csütörtökön az Északi tenger fölött egy angol repülőgép lelőtt egy német repülőgépet. A német gép három főnyi személyzetét egy svéd hajó Norvégia partján Copermicknél partra tette. A három német repülő huszonnégy órát hanyódt a tengeren kancuk csónakában. Egy társuk a repülőgép lezuhanásakor elpusztult.

Felépítik az elsüllyesztett Graf von Spee mását

(Berlin, december 29.) A Seara című lap értesülései szerint külföldi németek gyűjtőmozgalmat indítottak s fel akarják építeni a Graf von Spee mását. A Graf von Spee, mint emlékeztetés, a németek Montevideo előtt a nyílt tengeren Hitler birodalmi vezér parancsára elsüllyesztették.

— Meghaltak az ötös ikrek. Havannából jelentik: Havannában egy parasztasszonynak ötös ikrei születtek. Az ikrek kevéssel születésük után, valamennyien meghaltak.

LÖRINCZY & Co. parkettezők
legelőbban vállaltunk új parkett lerakást javítás és gyalulást. Cluj, Str. Iuliu Maniu 2.

1940 így kezdődik:

Január 1. Hétfő	Ujév napja
2. Kedd	Ezen a napon már tanácsos asztalt foglalni („Pitvar”-nál, Strada Iuliu Maniu 3. szám)
*3. Szerda	Este 9 órakor „New-York”-ban: „Reggeltől estig — népiesben”

A népviselet és a népies motívumok alkalmazása a mindennapos öltözködésben: huszonkét szereplővel látványos bemutató a Szövetkezeti Központ „Pitvar” népművészeti alosztályának rendezésében.

Ciano gróf magyarországi vadászatra utazik

(Róma, december 29.) A Capitala című bucurestii lap jelentése szerint, Ciano gróf olasz külügyminiszter rövidesen Budapestre utazik. A lap úgy értesül, hogy az olasz külügyminiszter egy előkelő társaság meghívására látogat el Magyarországra s ott vadászaton vesz részt.

Uszókának lepik el az Északi-tengert

(Koppenhága, december 29.) (Rador.) A német távirati iroda közlése szerint az Északi tengeren visszatérő halászok elmondják, hogy utjuk közben nagyon sok uszókával találkozott. Ezeket az aknákat a vihar szakította le az angolok által elhelyezett aknamezőkről.

31.100 tonnás a német tenger-alattjáró által megtorpedózott angol csatahajó

(Berlin, december 29.) (Dunaposta.) Lapunk más helyén jelentettük, hogy egy német tengeralattjáró megtorpedózott egy a Queen Elisabeth osztályba tartozó angol páncélos. Az ebbe az osztályba tartozó hadihajókat 1913-ban kezdték építeni s mindenik hajó 31.100 tonnás. Sok ágyúval rendelkeznek és mindenik négy repülőgépet vitt magával. 183 méter hosszúak és 31 méter szélesek. A legénységük száma 1120.

Motorosítják a fővárosban a gyászkocsikat

(Bucuresti, december 29.) (Rador.) Dombrowszky tábornok, bucurestii főpolgármester pénteken megbeszélésre hívta össze a fővárosi temetkezési intézetek tulajdonosait s tudomására hozta, hogy a halottszállító koocsikat és a kíséző koocsikat is gépesíteni kell, mivel a gyászmenetek lassu vonulásukkal akadályozzák a főváros forgalmát. A temetkezési vállalatok időt kértek a szükséges átalakítások megtételére.

Svájcban is bevezették a katonai előképzés szolgálatot

(Bern, december 29.) (Dunaposta.) A svájci szövetségi tanács péntek délelőtti ülésén nagyfontosságú nemzetvédelmi törvényjavaslatot fogadott el. Az új törvény értelmében az összes 16—20 éves svájci diámpolgárok katonai előképzés szolgálatot kötelesek teljesíteni.

A Stampa a pápa quirináli látogatásának nemzetközi hatásáról

(Róma, december 29.) A Capitala című bucurestii jelentése szerint a Stampa című római lap hosszasan foglalkozik XII. Pius pápa quirináli látogatásával. A lap hangoztatja, hogy a pápa látogatásának rendkívüli nagy befolyással lesz a nemzetközi helyzetre.

A német hadijelentés

(Berlin, december 29.) (Rador) A német véderő főparancsnoksága pénteken délelőtt a következő jelelntést adta ki:

Az ellenséges tüzérség csekély mértékű zavaró tüzétől eltekintve, az egész harcvezetésen nyugalom van.

A tengeri csaták eddigi mérlege

(LONDON, december 29.) (Rador) A Reuter-ügynökség értesülése szerint a háború kezdete óta elsüllyesztett szövetséges és semleges hadihajók száma 205, összesen 774,288 tonnátartalommal s nem 269, ahogyan német forrásból közölték. Ezzel szemben huszonhárom német hajót süllyesztettek el, huszat pedig elfogtak.

Hetvenötön pusztultak el angol részről a Montevideo előtti tengeri csatában

(London, december 29.) (Rador) Azt az öt angol tengerész'isztet, akiknek vezető szerepük volt a Montevideo előtti tengeri csatában, előléptették. Angol részről hivatalosan jelentik, hogy a tengeri csatában angol részről összesen hetvenötön pusztultak el.

★

(London, december 29.) (Rador) A „Depthor” angol hajó, amelynek elsüllyedését néhány nappal ezelőtt jelentették, a norvég partoktól másfél mérföldnyire torpedórobbantás áldozatává esett. A hajó másfél perc alatt süllyedt el. A 37 főnyi legénység közül harminckettő életét vesztette. A megmenekültek ki jelentették, hogy a hajót norvég vizeken egy német tengeralattjáró torpedózta meg.

Német tengeralattjáró támadása egy angol páncéloshajó ellen

(Berlin, december 29.) (Rador) A német véderő főparancsnoksága közli, hogy egy német tengeralattjáró Skócia nyugati partjai közelében megtorpedózott egy a „Queen Elisabeth” osztályhoz tartozó angol páncélos hajót.

Az angol tengernagy hivatal is közli, hogy egy német tengeralattjáró megtámadott egy angol hajót. Az angol hajó némi sérülést szenvedett és személyzetének három tagja életét vesztette.

Egy angol torpedórobbantól elől zátonyra vezette hajóját egy német kapitány

(Berlin, december 29.) (Dunaposta) A német távirati iroda közlése szerint még kedden délután egy német gőzhajó fölött Cadix közelében angol vízrepülőgép repült el. A német hajó közelebb ment a parthoz és ekkor egy angol torpedórobbantót vetett észre. Az angol hajó felszólította a német hajót, hogy kövesse, ez azonban a felszólításnak nem tett eleget. Ekkor az angol torpedórobbantól csónakban zsákmányparancsnokság indult a német hajóra. A kapitány zátonyra vezette hajóját, majd amikor a motoroscsónak már csak ötven méterre volt tőle, a német kapitány és a hajó legénysége elhagyta a hajót, hogy elkerülje a fogságba jutást. Jólétesült körök szerint a spanyol kormány tiltakozik az angol kormánytól területi vízének megsértése miatt. A spanyol kormány utasította a német kapitányt, hogy a legénységgel együtt térjen vissza hajójára, vontatóhajókat bocsátott rendelkezésére, hogy a zátonyról kiszabaduljon és intézkedett, hogy spanyol hadihajó gondoskodjon a német hajó biztonságáról.

A jogi személyiségek

belyzetét új intézkedésekkel szabályozza az 1940. március 1-én életbelépő új polgári törvénykönyv. Nincsen egyesület és nincs egyesületi vezető, vagy tag, akit a polgári törvénykönyvnek a jogi személyiségekre vonatkozó rendelkezései ne érdekelnének. Ezek a rendelkezések kiterjednek az egyesületek megalapítására, a kezdeti vagyoni nagyságának megállapítására, az egyesületi vezetők szerepére és felelősségére, az egyesületek feloszlására és feloszlataására egyaránt.

Az új polgári törvénykönyvnek a jogi személyiségekre vonatkozó szakaszait

JOGI SZEMÉLYISÉGEK

e heti száma közli, amelyet a Keleti Újság szombatilapszámához mellékelve talál az olvasó.

Térképek, atlaszok a világ minden részéről Lepágenál Kolozsvár. Kérjen térképjegyzéket, közölje, mit kíván.

Barátjaim és barátaim óriási nagy számára való tekintettel csak ezen a módon kívánhatok Önöknek valamennyiüknek boldog újévet. Mint az elmúlt évben, úgy 1940-ben is posztolmon fogok állani, hogy az Önök bőrét egészségesen és edzetten tartsam. Ezért iszom az Önök egészségére és... az egészséges bőrre.

Egy iszlambuli lap szerint

Negyvenkétezer áldozata van az anatóliai földrengésnek

A hivatalos jelentés csak nyolcezer halottról tud. — A román kormány tízmillió lej rendkívüli hitelt utalt ki az anatóliai hajléktalanok felsegélyezésére. — Tatarescu miniszter nő, Gafencu román külügyminiszter és Lebrun francia köztársasági elnök részvétlélviretairól

(ANKARA, december 29.) (Rador) Az anatóliai földrengés pontos képe még nem bontakozott ki teljesen. A szerencsétlenség sújtotta vidékkel megszakadt a telefon- és táviróösszeköttetés és így a földrengés méreteiről érkezett hírek különbözőek. A halottak és a sebesültek számáról is különböző értesülések érkeztek. A Stefani-iroda jelentése szerint a halottak és sebesültek száma néhány tízezret tesz ki. Az egyik iszlambuli újság negyvenkétezer halottról és sebesültről tud, viszont a legutóbbi hivatalos jelentés nyolcezer ember pusztulásáról adott hírt.

A török távirati iroda jelentése megállapítja, hogy a hajléktalan tömegek most télvíz idején a helyenként harmincfokos hidegben az időjárás viszontagságaiak kitéve, a szabadban táboroznak. A tizenhat ezer lakosú Erzingian város, ahol a földrengés a legerősebb volt, csaknem teljesen eltűnt a földszínéről. Ezt a régi várost már 1774-ben meglátogatta és részben elpusztította a földrengés. Most azután egy nagy kaszánya kivételével, egyetlen ház sem maradt épen. Az elemi csapás éjszaka álmukban lepte meg a lakókat és így nagyrésztük odapusztult. Sokat szenvedett Zara község is. A halottak száma ebben a községben több ezeröttszázal. Nagy pusztítást vitt véghez a földrengés Hafik, Baybourt, Sucehri, Ciarkisla, Kuinhlisar, Vakfikebir, Maska és Kirasul városokban. A török kormány külön bizottságot alakított a földrengés-sújtotta vidék lakosainak felsegélyezésére. A török egészségügyi és belügyminiszter a helyszínére utaztak.

(Bucuresti, december 29.) (Rador) Tatarescu miniszterelnök a török köztársasági miniszterelnöknek a következő táviratot küldötte: „Mélyen megrendülve annak a nagy szerencsétlenségnek hallatára, amely a nemes baráti és szövetségi török nemzetet olyan kegyetlenül sújtotta, sietek, hogy a román kormány és az egész román nemzet legmélyebb részvétét fejezzem ki.”

Gafencu külügyminiszter hasonló értelmű táviratot küldött Saracoglu török külügyminiszternek.

ternek.

A kormány tízmillió lej rendkívüli hitelt utalt ki az anatóliai hajléktalanok felsegélyezésére, hogy ezzel is kifejezze részvétét és rokonszenvét a baráti és szövetséges népet ért szerencsétlenség iránt.

(Páris, december 29.) (Rador) Lebrun francia köztársasági elnök az anatóliai földrengés hírére táviratilag fejezte ki Franciaország részvétét Ismet Inonu köztársasági elnöknek.

Több mint ötszáz vádlottja van az Egyesült Államokban leleplezett kémkedési és munkaadályozási ügynek

(Newyork, december 29.) (Dunaposta) Az Egyesült Államokban példátlan arányú kémkedési és munkaadályozási ügyet leplezték le. A hatóságok letartóztatták a német-amerikai társaság ügyvezető főtákarát. Murphy igazságügyminiszter kijelentette, hogy az elmúlt négy hónap alatt rendkívül sok büncselekmény történt azokban a hadianyagárakban, amelyek már régebben összeköttetésben állanak a nyugati hatalmakkal és feltételezhető volt, hogy az angol-francia hadiszállítások egy részét ők fogják lebonyolítani. A vádlottak ügyének letárgyalása a jövő év elején kezdődik meg és több mint ötszáz vád-

lott áll az amerikai bíróságok előtt. Legtöbbjük ellen az a vád, hogy szándékos mulasztásokkal géprombolásokat okoztak, megváltoztatták a sokszorosított terveket, amelyek alapján a munka folyt és így sok halálesetet és több életveszélyes sérülést idéztek elő, a rájuk bízott munkát rosszul végezték és ezzel szerencsétlenségeket okoztak. Az Egyesült Államok kormánya elhatározta, hogy a legszigorúbb eljárást alkalmazza minden olyan egyénnel szemben, aki bármilyen módon is külföldi hatalmakkal áll összeköttetésben.

Strichnint tartalmazott-e egy aradi cukrászdában vásárolt sütemény?

Titokzatos mérgezési ügyben folytat vizsgálatot az aradi vizsgálóbíró

(Arad, december 29.) Az aradi vizsgálóbíró titokzatos mérgezési ügyben folytat vizsgálatot. Egy nyugalmazott óvónő rejtélyes körülmények között bekövetkezett halálára kell fényt deríteni. Még novemberben történt, hogy az aradi központi kórházban hosszas szenvedés után elhunyt Bodosi Lajosné 50 esztendő nyugalmazott óvónő, egy aradi szabóiparos felesége. Bodosinét ételmérgezés tüneteivel halála előtt két héttel szállították a kórházba. Az óvónő környezetének állítása szerint a mérgezés egy csokoládés sütemény elfogyasztása után következett be, amit Bodosiné egy aradi cukrászdában vásárolt. Bodosiné egy barátjánője társaságában süteményt evett és alighogy megette a süteményt, olyan rosszullét fogta el, hogy a mentőket kellett hívni. Bodosiné két hétig kintlódott a kórházi ágyon, azután meghalt. Orvosi megállapítás szerint halálát ételmérgezés okozta. A kórház igazgatóság jelentése alapján, az ügyészség elrendelte a boncolást és Bodosiné belső szerveit a bucurestii orvostani intézetbe küldték.

fel annak megállapítására, vajjon valóban mérgezés történt-e és milyen méreg okozta a halált? Az orvosi szakvélemény eddig még ismeretlen, az ügyészség azonban ismeretes tettes ellen megindította a vizsgálatot s megkezdte a kihallgatásokat. Bodosi Lajos az áldozat férje elmondotta, hogy a kérdéses időpontban Székelyudvarhelyen tartzkodott — oda akart ugyanis költözködni — s csak akkor tért vissza, mikor felesége már a kórház ágyon feküdt. Csak felesége barátjánője előadásából hallotta, hogy a rosszullét előtt süteményt fogyasztottak. Abban az esetben, ha beigazolódná, hogy gondatlanságból okozott mérgezés történt, két millió lejes kártérítésre tart igényt, tekintettel arra, hogy felesége kenyérkereső volt és nyugdíjra is élvezett. Feltevés szerint lehetséges, hogy a sütemény strichnint tartalmazott, amely úgy kerülhetett a süteménybe, hogy a cukrászda külső helyiségeiben strichnines rovarport hintettek el, ami valamilyen módon esetleg legyek segítségével a süteménybe jutott.

Eddig harminc letartóztatás történt a dublini hadianyaglopás ügyében

Dublin városát katonai csapatok és rendőrség állják körül — Több irországi lapot betiltottak

(London, december 29.) (Rador.) Angliában teljes erővel folyik a nyomozás a Phoenix erődből ellopott hadianyag felkutatására. Dublin városát katonai csapatok, rendőrkülönítmények állják körül. Eddig harminc letartóztatás történt. A nyomozást több más területre is kiterjesztették. Csütörtökön Kildane közepén huszonnégy láda lőszert és egymegyed tonna lő-

vedéket találtak. Az ir kormány ezer fontsterling jutalmat tűzött ki a nyomravezetőnek. A kirabolt lőszerműtár katonai őrei közül többen vád alá helyeztek és ügyüket szombaton tárgyalják le. Több irországi napilap megjelentését egy évre felfüggesztették.

A legújabb jelentések szerint a Belfast-Dublini országúton több mint három tonna lőszert találtak.

A hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9—1/2 óra között és d. u. 4—7 óra között az összes nagyobb bankoknál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4,5 százalékos kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden 1000 lejes kötvény után 200 lejt), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötdrédsszel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték hetven százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román polgár azonnal ilyen kötvényekbe fektet minden nélkülözhető pénzét.

Kolozsmegye prefektusa
Manole Enescu ezredes

Valóságos ütközetet vívott Nueva Rosita mexikói városkában a rendőrség a szövetséges csapatokkal

(MEXIKÓ, december 29.) (Dunaposta.) Nueva Rosita mexikói városkában valóságos ütközet volt a mexikói szövetséges csapatok és a városi tanács szolgálatában álló rendőrség között. A mexikói államelnök ugyanis értesült arról, hogy a városkában a helyi hatóságok valóságos terror alatt tartják a lakosságot és szövetséges csapatokat küldő a rend helyreállítására. A katonaság parancsnoka és a városi hatóságok között nézeteltérés támadt és a parancsnokot agyonlőtték. A katonaság tüzött, a városi rendőrök válaszoltak, a tűzharcban elesett a városi tanács elnöke is. A küzdelemben sokan megsebesültek.

Elmegyógyintézetbe szállítják a hitvesgyilkos nagybányai rendőrkapitányt

(Szatmár, december 29.) Megírtuk, hogy Muresan Gusztáv, volt nagybányai rendőrtiszt nagybozintai birtokán vadászfegyverével agyonlőtte feleségét. A sörétek átfúrták a szerencsétlen asszony tüdejét és azonnali halálát okozták.

A hitvesgyilkost beszállították a szatmári ügyészség fogházába, ahol azonnal megkezdtek kihallgatását. A volt rendőrtiszt idült alkoholistá és olyan állapotban van, hogy alig tud értelmesen beszélni. Kihallgatása alkalmával teljesen zavaros feleleteket adott. Kijelentette, hogy nem emlékszik semmire a végzetes esetről. Valószínű, hogy a gyilkos férjet elmegyógyintézetbe szállítják.

A La Semaine Egyptienne méltató cikke Romániáról

(Kairó, december 29.) (Rador.) A La Semaine Egyptienne című kairói lap nagy cikket közöl Romániáról. A cikk címe: „Románia és II. Károly király.” A cikket Öfelsége II. Károly király képe díszíti. A lap ismerteti a monarchia fejlődését Romániában, majd így folytatja: „Öfelsége II. Károly király nagy tapasztalattal rendelkezik az államélet minden területén és nagy alkotó egyéniség. Nemcsak a nemzeti erők jelképe a mai alkotmányos rendben, hanem igazi élő erő, aki felmérhetetlen hasznára van a román nemzeti közösségnek. A cikk így fejeződik be: A román nép felkészült minden megpróbáltatásra, amit esetleg a sors számára szánt. Bizalommal és esodálattal követi uralkodóját, akit rajongva szeret és akinek ki-magasló tulajdonságaira büszkeséggel tekint.

Japán megmaradt kommunista-ellenes magatartása mellett

(TOKIO, december 29.) (Rador.) A Stefani távirati ügynökség jelenti, hogy a Nishi-Nishi című japán lap az 1939 évre való visszatekintésében megállapítja, hogy Japán megmaradt kommunistaellenes magatartása mellett. A lap lehetségesnek tartja a japán-amerikai megegyezést s hangsúlyozza, hogy ennek kétségtelen befolyása lesz Japán és Anglia viszonyára is.

Erdélyi magyar háziipari és népművészeti kiállítás Kolozsváron

(Kolozsvár, december 29.) Az EMGE háziipari szakosztálya a háziipari termelés mennyiségének és minőségének emelését tűzte ki feladatául és ennek a célkitűzésének megvalósításában szívesen látja az ügyönztlen, lelkes munkásait és barátait a munkatársai sorában.

Az EMGE az 1940. évi február 17—21. napjain Kolozsvárt rendezendő vetőmag-kiállításával kapcsolatosan az egyesület háziipari kiállítását is rendez, amelyen az összes háziipari termékek bemutathatók. A szakosztály a februári kiállítást felhasználja arra, hogy a szövő és fafaragó háziipar jelentőségét és remekait bemutassa.

A kiállításon résztvenni óhajtok részvételi számdékkat február 1-ig kell bejelentés az EMGE-nél Cluj, Str. Regală 16. A kiállítás tartamára változatos és tanulságos programot állított össze az EMGE, amelyeket közelebbről részletesen ismertetni fogunk.

A Popolo d'Italia szerint több angol és francia lap tulzolt arányúnak tünteti fel a bolsevista veszedelmet

(Róma, december 29.) (Rador.) A Popolo di Italia olasz lap azt írja, hogy több angol és francia lap tulzoltan nagyarányúnak igyekszik feltüntetni a bolsevista veszedelmet. Az a céljuk, hogy a figyelmet ezzel keletre fordítsák. Eljárásuk esetén és ugyanakkor gyermekes. Ami Olaszországot illeti, — írja a lap, — az olasz kormány nem hagyja figyelmen kívül a keletet, de ugyanakkor nem téveszti szem elől a nyugatot sem.

A hétfő és a péntek hústalan nap Magyarországon

(Budapest, december 29.) (Dunaposta.) Magyarországon bevezették a hústalan napokat. A most kiadott rendelet értelmében Magyarország egész területén a hétfői és pénteki nap hústalan nap lesz. Kivételt képeznek az ezekre a napokra eső egyházi, vagy nemzeti ünnepek. A hústalan napokon a mézszárosoknak, vendéglősöknek, általában az élelmiszer kereskedéssel foglalkozóknak tilos húst, vagy húskonzervet kiszolgáltatniuk a fogyasztók részére.

Háromszáz holland forintot adományozott légvédelmi célokra II. Vilmos német excsászár

(Amszterdam, december 29.) A Tempo című lap amszterdami értesülés nyomán azt a hírt közli, hogy II. Vilmos német excsászár háromszáz holland forintot ajánlott fel légvédelmi célokra. Az összeget Doorn légvédelmére fogják fordítani.

Temetés Helsinkiben

A Helsinki ellen intézett szovjet légitámadások számos áldozatot követelték a finn főváros polgári lakosságának köréből. Fényképfelvételünk egy ilyen légitámadás áldozatául esett finn fiatalember temetéséről készült. A légitámadás áldozatát öreg édesanyja kísérte utolsó útjára, a fénykép azt a pillanatot örökíti meg, amint a matróna koszorút helyez a frissen földelt sírra. A kép baloldalán egy finn katona áll, aki látható megindultsággal vesz részt a szomorú aktusban.

Minden beküldött kérdésre válaszol a Keleti Újság „Gazdasági tanácsadó“-ja

A Keleti Újság új közérdekű szolgálata, a „GAZDASÁGI TANÁCSADÓ“ megkezdte munkáját és az előfizetők, olvasók rendelkezésére áll, hogy szakszerű felvilágosítást, tanácsot nyújtson a hozzáférőknek.

Ezt az új rovatunkat a gyakorlati élet teremtetette meg. Hányszor előfordul, hogy valaki a gazdasági kérdések útvesztőjében nem tud egyedül eligazkodni. A tapasztalatlanságnak, járatlanságnak pedig a legtöbbször súlyos következményei támadnak.

Senki sem várhatja el a kisiparostól, vagy kereskedőtől, földművestől, szőlőgazdától, háztulajdonostól, magántisztviselőtől, hogy ismerje mindazokat a gazdasági, adó, illeték és egyéb törvényeket, amelyek reá vonatkoznak. Mindenben iparkodik alkalmazkodni hozzájuk, de néha önhibáján kívül is abba a helyzetbe kerül, hogy valamiképpen szembeliegyezkedjen velük, vagy attól tart, hogy nem tudja a helyes utat, megoldást megtalálni. Gyakran pedig úgy érzi, hogy a vele szemben támasztott igény nem felel meg a törvény értelmé-

nek, vagy legalább is túllépi azt.

Ilyen ügyekben, ilyen esetekben ajánlja fel jó szolgálatait a Keleti Újság „GAZDASÁGI TANÁCSADÓ“-ja. Az olvasónak nem kell egyebet tennie, mint érthetően megírnia ügyes-bajos dolgát, vagy panaszát a „Keleti Újság“ szerkesztőségének a „Gazdasági Tanácsadó“ rovat részére, mellékelni a levélhez egyszerű válaszbélyegyet. A szakszerű tanácsot, — amennyiben ez a válasz másokat is érdekelhet, — vagy a lap „GAZDASÁGI TANÁCSADÓ“ rovatában kapja meg az olvasó, vagy pedig közvetlen levélben válaszol a rovatvezető.

A lapban megadott válaszoknál csak az érdeklődő nevének kezdőbetűit tüntetjük fel, így tehát biztosítjuk a válasz titkosságát. Ha valaki óhajtja, tüntessen fel a levélben jellegét és akkor e jelge alatt kapja meg a választ is. A tanácsadás egyébként teljesen ingyenes, díjmentes.

Félreértések elkerülése végett azonban már most le akarjuk szögezni, hogy mi gazdasági és jogi tanácsot adunk, de nem vállalkozunk ügyvé-

Béna 60 éves korában a REUMA miatt

Igen tevékeny életet folytatott. Azonban 60 éves korában a reuma letörte. Nem tudta behajítani térdét, 18 hónapi rettenetes szenvedés után elkezdett Kruschen sókat szedni. Rövid néhány hét múlva megszűntek a fájdalmak és újra képes volt járni. Ezt a hőlyvet odaszőgezte a térdekben felgyülemlett hígysav. Kruschen ásványi sók keveréke, amelyek egyike feloldja a hígysav kristályait, míg másika elősegíti azok kiválasztását. Szedjen Kruschen sókat. Két hét múlva csodálkozni fog ezen sok jótékony hatásán. Kérje gyógyszerésztől a Kruschent. Nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

ti tanácsok adására. Készséggel megmondjuk azt is, hogy valaki valamely adott gazdasági, adó, illeték stb. kérdésben folyamodhatik-e a bírósághoz, de nem avatkozunk be ezekbe az eljárásokba, amelyek az ügyvéd feladatát képezik.

A „GAZDASÁGI TANÁCSADÓ“ rovatát lapunk „Gazdasági élet“ rovatának keretén belül találják meg az érdeklődők. Reméljük, hogy ezzel a szolgálattal még szorosabbra varrjuk a lapunk és olvasóink között kifejlődött bensőséges kapcsolatokat.

A demokratikus hatalmak befolyása növekedik Japánban — a Le Temps szerint

(Párizs, december 29.) (Rador.) A Le Temps című francia lap Japán helyzetéről ír vezércikket. Megállapítja, hogy a német-orosz közelség következtében, a német befolyás jelentősen csökkent Japánban, viszont a demokratikus hatalmak befolyása növekedett. Jelenleg a demokratikus hatalmak Japánban élénk diplomáciai tevékenységet fejtenek ki.

Lebrun francia köztársasági elnök esztendőnkön délelőtti ünnepélyes kihallgatáson fogadta Japán új párizsi nagykövétét és átvette a nagykövet megbízólevelét. Beszédében a japán diplomata hangoztatta, hogy Franciaország és Japán baráti kapcsolatainak fejlesztésén óhajt dolgozni. Ez a jelenlegi körülmények között rendkívüli fontosságu, reméli, hogy kölcsönös egyetértéssel a függő kérdéseket szerencsésen meg lehet oldani. Lebrun köztársasági elnök válaszában hangsúlyozta, hogy a jelenlegi pillanatokban mindazoknak a népeknek, amelyek a becsületről és az emberi együttműködésről ugyanazokat a gondolatokat táplálják, egyesíteniük kell erőfeszítéseiket a nagy emberi értékek megmentésére.

Megkezdődtek

a szovjet-bolgár kereskedelmi tárgyalások

(Moszkva, december 29.) (Rador.) Pénteken este megkezdődtek az orosz fővárosban a szovjet-bolgár kereskedelmi tárgyalások. A bolgár küldöttség vezetője, a bolgár pénzügyminiszter másfélórás megbeszélést folytatott Nikoján orosz külkereskedelmi népbiztossal. A Havas iroda jelentése szerint a bolgár küldöttség tagjai kijelentették, hogy kizárólag gazdasági ügyek kerülnek szóba a tárgyaláson.

A tizenhét és husz év közötti angol fiatalokat előkészítik a katonai szolgálatra

(LONDON, december 29.) (Rador.) Az angol kormány jelenleg törvényjavaslatot tanulmányoz egy olyan szervezet felállításáról, amelynek hivatása lenne a tizenhét és husz év közötti fiataloknak a katonai szolgálatra való előkészítése. A katonai előkészítők részére biztosítani akarják természetesen tanulmányaik folytatásának lehetőségét is.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A román kat. Egyházmegyei Tanács a Mesteacan (Almásnyíres) község határában lévő erdőben szeldöntött bükkfalpfát és bükkhasáb- és dorongtüzifát 1940 január hó 4-én délelőtti 10 órakor, hivatalos helyiségben (Cluj, Str. Iuliu Maniu 5., II. gazdasági ügyosztály) nyilvános árverésen értékesíti. Részletes árverési feltételek fentjelzett helyen a hivatalos órák alatt (8—12) megtekinthetők.

Igazgatótanács.

Vasárnap

december 31-én este megnyílik a

New-York-Grille

a „New-York“ kávéház előkelően és pazarul átalakított különtermeiben

Remek JAZZ zenekar

a népszerű TWEEDE-del a zongoránál, a legfrissebb és legmodernebb műsorral!

Miért van a bűnözők között több férfi, mint nő és miért emelkedik a kiskorúak bűnözési arányszáma?

Három szakvélemény érdekes megvilágításba helyezi a kérdések háttérét

(Kolozsvár, december 29.) Aki figyelemmel kíséri a lapok bűnügyi krónikáját, bizonyára észrevette, hogy a két nem közül a férfiak azok, akik gyakrabban kerülnek összeütközésbe a törvénnyel. Ez annál is inkább feltűnő, mert köztudomású, hogy a világban több nő él, mint férfi.

Mellőzzük ezúttal a rideg statisztikát, mert az csak keveset magyaráz meg. Nem száraz számológépeket tárnak az olvasók elé, megelégszünk az utóbbi évek bűnügyi krónikájával és Istrate A. dr., kolozsvári ügyészégi főügyész rögtönzött adataival, amelyek szerint a kolozsvári fogház naponkénti 300 lakója között alig akad 30 nő. Annál kevésbé támaszkodunk a statisztikára, mert az említett körülményt más oldalról szeretnénk megvilágítani. Mint mindennek, úgy ennek is komolyabb és mélyebben gyökerező okai vannak, mint ahogy azt első pillanatban gondolnánk. Feltettük tehát a kérdést azoknak, akiket legilletékesebbeknek tartunk arra, hogy ezt a tényt különböző szempontból megvilágítsák. Alább

a törvényszéki orvos-szakértőt, a büntetőjogászt és az ideggyógyászt szólaltatjuk meg.

Mielőtt rátérnénk a szakvélemények ismertetésére néhány érdekes tényről meg kell még említenünk. Rablógyilkosok között nagyon ritka a nő és ha akad is, csak legtöbbször segítő társakat, esetleg mint felbujtót, vagy közvetlen ok szerepel. Annál több azonban a szélhámosnő és a kémnő, a női bűnözők. Az utóbbi évek legnagyobb büntette, amit nők követtek el és ami szinte páratlan a nők bűnügyi krónikájában a tisztázati asszonyok tömegmérgezési bünténye volt.

A legtöbb büntettet ezideig 30—50 éves korban követték el. Utóbb a kiskorúak bűnözési arányszáma ijesztően megnövekedett. Erre nézve is felvilágosítást kértünk a fentemlített szakemberektől s még egy kérdést intéztünk hozzájuk: Miért több a bűnözők között a nőtlen férfi és a hajadon, mint a házasságban?

Ahogy a törvényszéki orvosszakértő látja

Kernbach dr., a kolozsvári törvényszéki orvostani intézet igazgató-tanára kérdéseinkre a következőket válaszolta:

„Talán abban kell keresnünk a feltett kérdés okát, hogy a férfi fokozottabb kapcsolatban van az élettel, mint a nő. Nem lehet azonban ugyanazzal a szemmel nézni a bűnöző férfit, mint a nőt. A férfi által elkövetett bűnök más természetűek, mint a nőké. A férfi bűnözők egyik jellegzetessége a visszasesés, ami a nőknél ritkán fordul elő. A férfi gyakrabban bűnözött és gyakrabban is fog bűnözni, első sorban azért, mert őt nagyobb felelősség terheli, mint a nőt, aki egyébként gyakran okozója a férfi bűnének.

— A 30—50 év közötti időszak — folytatódik a nyilatkozat — megfelel mind a férfi, mind a női bűnözők korának. A nők bűnözési hajlama Glueck newyorki orvosnő tanulmánya szerint többnyire vagy átöröklési okokra, vagy érzelmi okokra vezethető vissza. Leggyakoribb a csecsemőgyilkosság és sok olyan nő van, aki féltékenységből öl.

— Tudvalevő, hogy vannak emberek, akiknek természetüknél fogva nincs hajlandóságuk a családi élet kötött formájához. Ezek közé tartoznak többnyire a bűnöző hajlamuk is, akik ritkán élnek családi kötelékek között. Rendszerint elszigetelt emberek ezek, akik nem fogadják el a törvényeket.

A büntetőjogász véleménye

Bartha Ignác dr., büntetőjogász a fölvetett kérdésekkel kapcsolatban a következőket mondotta:

„Az említett tény okainak kutatása meglehetősen bizonytalan talajon mozog. Sem a statisztikai adatok, sem az erről megjelent tanulmányok nem világítják meg kellően a kérdést. Tény, hogy a két nem közül a férfi az, aki gyakrabban bűnözik, de ez nem jelenti azt, hogy a nőből hiányzik a bűnöző-hajlam. Az életküzdelemből még ma is elsősorban a férfi veszi ki a részét, mint családfenntartó, míg az asszony inkább családjá körében tölti be hivatását.

— A jelenlegi hibás nevelési rendszer, amely nem az életnek készíti elő a gyermeket, vezet oda elsősorban, hogy a kiskorú bűnözők száma növekedjen. A munkanélküliség s az annak nyomában fellépő nyomor lehetetlenné teszi a munkásoknál a gyermek nevelését és így a gyermek idő előtt az utcára kerül. A rossz környezet, a ponyva-irodalom, sokszor a filmek is hatással vannak a gyermekek bűnözésére. Az eddigi legmagasabb bűnözési arányszám a 30—50 év körüli életkorban mutatkozott. A létért folytatott valódi küzdelem ugyanis ebben az időszakban játszódott le. Most azonban a gyermekeknek is küzdenie kell a létért, sőt sokszor ömaga a családfenntartó. Ez az oka annak, hogy a kiskorúak bűnözési arányszáma majdnem meghaladja a felnőttéét.

— A nőtlen férfi — fejeződik be a nyilatkozat — nem lévén családhoz kötve, idejének legnagyobb részét otthon kívül tölti és így nagyobb az érintkezési felülete a külső világgal, mint a családos embernek. Elkészése rendszerint vendéglőben történik, ami életét rendszertelenné teszi és így adódik a lehetősége annak, hogy a bűnözési alkalom sokkal gy-

koribb a nőtlen ember számára. Ugyanez vonatkozik a nőkre is.

Mit mond az idegszakorvos?

Porsche dr. idegszakorvos, a Lechner-klinika volt főorvosa érdekes megvilágításban tárja elénk véleményét:

„Mindenekelőtt azt jegyzem meg, hogy a férfi kriminálitása mindenkor nagyobb volt, mint a nőé. A tulajdonképpen harc és küzdelem a férfié, akár törvényes, akár törvénytelen eszközökkel történik is. Egyéb téren is, pl. a halálúszásban — a férfi bukik el előbb. A férfi a nőt, elsősorban hitvesét és gyermekleányát védeni igyekszik és nem ritkán követ el büncselekményt a nő helyett vagy a nő miatt. Ennek okát a társadalmi törvényekben kell keresni, amik a nőt a férfi védelme alá helyezik és a házasságban a nő eltartását kötelezővé téve megkímélik a nőt a létért folytatott küzdelemben való fokozott részvételtől. Így a nők bűnözési alkalmak is ritkábbak. A nők szociális védettségén kívül számításba jöhet az a tény is, hogy a nő lélek finomabb, mint a férfié, aki sokszor a küzdelemben nemcsak fizikailag, hanem lelkiileg is elfárad. A férfi és a női bűnözők közötti meglehetősen nagy számbeli eltérés azonban mégsem vigasztaló, hanem inkább lesújtó. Mert ha a mérleg ténylegesen a nő javára is billen, az utóbbi években egyre több a női bűnöző, mint azelőtt, amíg a nő nem volt emancipált tagja a társadalomnak. Ennek oka az, hogy egyre több az önálló, dolgozó nő, akiknek csökkent a férjhezmenési lehetősége.

— A kiskorú bűnözők számának megnövekedését abban kell keresnünk, hogy a leromlott gazdasági viszonyok lehetetlenné teszik, hogy a gyermek gyermek maradjon, mindaddig, amíg megéri az életre. Kikerül az életbe, felelősség szakad rá, mielőtt a tapasztaltság és megfontoltság megővhatná attól, hogy a világrenddel ütköző vállalkozásba kezdjen.

— Annak okát, hogy a nőtlen férfi és a hajadon bűnözési arányszáma nagyobb, mint a házasságban, szintén a kor tapasztalatlanságában és a nőtlenséggel együtt járó hiányérzetben kell keresni. De növeli a bűnözők számát az a tény is, hogy a magasabb etikai érzések fogyatékossága, tehát a jog és igazságosság iránt való érzéskülső defektus nem jár egymagában, hanem a familiáris és szociális érzéskör hiányos fejlettségével párosul. Aki tehát kevesebb veleszületett családi érzéssel rendelkezik: kevésbé hajlamos családapításra. Ez egyaránt vonatkozik hajadonra és nőtlen férfire. A deliktumok tárgyi szempontból azonban már megoszlanak nőtlen férfiaknál és hajadonoknál is, ha a statisztikai kimutatásokat megvizsgáljuk ebben a tekintetben.

A vélemények, amint látjuk, nem sokban különböznek. Abban mindenesetre meggyeznek, hogy a gazdasági helyzet sokban felelős a bűnügyi krónika szomorú adataiért.

JAGAMAS L.

A JO ARU ÉS JO HIRDETÉS ALAPJA
A JO ÜZLETMENETNEKI

HIREK

Mi negyvenkétezen...

Sötétség borított várost és a falut,
Anatóliában minden ember aludt,
gazdagra, szegényre rászállott az álom
s mintha béke lenne ezen a világon,
aként szenderegünk, csendben, önfeledten,
mi negyvenkétezen...

Szellő se rezdült, bár leszámolás készült,
alvók feje felett rettenetes vész ült,
jelet akart adni a haragvó Isten,
ki nem tudta nézni, hogy mi folyik itt lenn...
Lesújtott a földre s felriadtunk menten,
mi negyvenkétezen...

Rémült sikolya szállt sokezer ajaknak,
házak mállottak szét, gerendák hasadtak...
Apa, anya, gyermek a szabadba szédült,
de ott is nyomukban volt a végítélet.
Gyenge bábok voltunk a végzetel szemben,
mi negyvenkétezen...

Régi temetőben nyílt mély sírok öble,
koporsók repültek s zuhantak a földre,
halottak kerültek felszínre sereggel
s a tátongó talaj annyi élet nyelt el...!
Mélyen fekszünk immár s mégis temetetlen,
mi negyvenkétezen...

A bűnös világnak sulyos lecke kellett,
nem lázadozunk mi, földalatti ezrek,
Ha a többi élő ettől összeressen
s új életet akar, harcra hevesebben,
még egy halált halnánk, fogadjuk ezt szenten,
mi negyvenkétezen...

NEMES FERENC

— Tökéletes nyugalmat tanácsoltak orvosai Moszciki, volt lengyel köztársasági elnöknek. Bernből jelenti a Rador: Csütörtök este orvosi jelentést adtak ki a Romániából Svájcba érkezett Moszciki, volt lengyel köztársasági elnök egészségi állapotáról. A jelentés szerint az előírt gyógykezelés mellett a volt elnöknek tökéletes nyugalomban kell élnie.

— Egyhónapi fizetésüket ajánlották fel a hadsereg felszerelési alapra az argesi püspökség tagjai. Bucurestiből jelenti a Rador: Az argesi ortodox püspökség lelkészei egyhónapi fizetésüket ajánlották fel a hadsereg felszerelési alapra.

— 6 ÉS UJESZTENDEI ISTENTISZTELETEK SORRENDJE A KOLOZSVÁRI BELVÁROSI REF. TEMPLOMBAN. December 31-én délelőtt 10 órakor Igét hirdet: Mózes András vallásos tanár lelkész. A délután 6 órakor tartandó háladási istentiszteleten Vásárhelyi János szolgálat. Január 1-én délelőtt 10 óra, kor Igét hirdet Nagy Géza dr. teológiai professzor.

Derékfájásnál, hátifájásnál

DIANA

— Nagy Szilveszter-estély az Iparos Egyet összes helyiségeiben P. Unirii 23. szám alatt, táncos egybekötve. Tagjait és vendégeit szeretettel várja a Rendezőség.

— Tűzvész pusztított Erőműfalván. Nagyvárdról jelenti: Csütörtökön hajnalban tűz ütött ki Erőműfalván Heller Mór rőföskereskedő üzletében. A nagy gyorsasággal terjedő lángok átterjedtek a kereskedő lakására is, majd elborították az egész házat. A harangokat félreverték és rövidesen talpon volt az egész falu lakossága. A tűzvész helyszínére vitték a tűzoltófecskendőt is, de a víztartály a nagy hidegben befagyott, úgy, hogy tehetetlenül álltak a tüzzel szemben. A szélben a tűz átterjedt László Iván és Nagy Károly gazdálkodó házára is. Ertesítették a nagykárolyi tűzoltókat, akik délelőtt folyamán meg is érkeztek és többórnyi munkával sikerült megállítani a tűz továbbterjedését. A három ház azonban teljesen leégett. A hatóságok a legszigorúbb nyomozást indították meg annak a megállapítására, hogy mi okozta a tüzet.

— ROMANIA WASHINGTONI KÖVETE VACSORÁT ADOTT A FRANCIA NAGYKÖVET TISZTELETÉRE. Washingtonból jelenti a Rador: Románia washingtoni követe vacsorát adott Saint Ouentin gróf, washingtoni francia nagykövete tiszteletére. A vacsorán részt vett Wilson asszony, az Egyesült Államok volt elnökének özvegye, Perkins munkügyi miniszter s a washingtoni politikai, diplomáciai és pénzügyi világ sok vezető személyisége.

— A Koch-film kapta a velencei filmkiállítás nagydíját. Milánóból jelenti: A velencei filmkiállítás 1939. évi nagydíját a Robert Koch életét feldolgozó német film kapta. A második díjat az „Alkonyat” című francia film, a harmadik díjat egy angol film kapta.

Orvosi hetilap, egy évre 852 lej. Bp. Orvosi Újság 852 lej. Orvoscézés 527 lej. ha azonnal rendel és utal. Kérjen szakjegyzéket és M. Orvosi Könyvkiadó kedvezményeket Lepage-tól Kolozsvár.

— Örültségi rohamában ollóval felmetszette gyomrát, Cralovából jelenti: Constantin Cloplea a Dolj megyei Desa községből származó földműves örültségi rohamában borzalmas módon vetett véget életének. A szerencsétlen ember egy ollóval felmetszette a gyomrát s amire rátaláltak, már halott volt.

A legmulatságosabb zenés vigjáték:

Klotild néni

— A SZOVJET BEVEZETTE A KÜLFÖLDRE SZÁNT HIREK ELŐZETES ELLENŐRZÉSÉT. Moszkvából jelenti a Rador: A német távirati iroda jelentése szerint a szovjet külügyi népbiztosság sajtóosztálya újból bevezette az előzetes ellenőrzést a külföldi sajtótudósítók összes külföldre irányuló hirtelére. Ezt a sajtóellenőrzést 1939. májusában szüntették meg, amikor Molotov vette át a külügyi népbiztosság vezetését.

— A svájci hatóságok betiltottak két lapot. Bernből jelenti: A svájci hatóságok betiltották a Freiheit és a Neue Baseler Zeitung című lapok megjelenését. A Freiheit című kommunista lap különösen Németországot támadta, a Neue Baseler Zeitung pedig a betiltás indokolása szerint, egy külföldi hatalmtól kapott pénzügyi támogatást.

Volgadal. Szántó György új regénye 120 lej. Beverley Nichols: Revü fve 139. kve 178. Kennedy: Fák az égig kve 198 lej. Bertrand: Napkirály kve 178 lej. Bozay: Lecke 145 lej. Hunyady: Kártyabotrány fve 99. kve 132. Sziebreth: Mükedvelő színjátszás 85 lej Lepage-nál Kolozsvár. Postán utánvétellel.

— NÉMETORSZÁG CSÖKKENTI A NŐI ALKALMAZOTTAK MUNKAIDÉJÉT. Berlinből jelenti: Németországban január 1-ével csökkentik a női alkalmazottak munkaidéjét, különösen a férjes és gyermekes nőket. Megtiltják nőknek éjjeli munkában való alkalmazását. A női alkalmazottak szombat délutánja teljesen szabad lesz.

— A templomban követett el öngyilkosságot. Nagyváradról jelenti: Csütörtökön kora reggel szokatlan esemény folyt le a nagyvárad barátságos templomában. A kora reggeli ájtatoskodók feltűnően kistermetű eszméletlen nőt találtak az oltár közelében. A kiszállót mentők megállapították, hogy az eszméletlen nő Tóth Ilonkával, a közismert nagyvárad törpe nővel azonos, aki marószódával megmérgezte magát. Levelet nem hagyott hátra, úgy, hogy öngyilkosságának okával egyelőre még nincsenek tisztában a hatóságok. Ismerőseinek véleménye szerint Tóth Ilonka gyakran panaszkodott, hogy elégedetlen sorsával. A mentők gyomormosást hajtottak rajta végre és remény van felépüléséhez.

— LÉGÜGYI EGYEZMÉNY JÖTT LÉTRE NÉMETORSZÁG ÉS SZOVJETOROSZORSZÁG KÖZÖTT. Moszkvából jelenti a Rador: A szovjet távirati iroda közlése szerint Németország és Szovjetoroszország között légügyi egyezmény jött létre Vorobiev az orosz polgári repülés vezetője kijelentette, hogy 1940. január 8-án indul meg Moszkva és Berlin között az első postai és személyszállító légijárat. A Moszkva és Berlin közötti ezeröttszáz kilométeres utat a repülőgépek hét óra alatt teszik meg.

KOPROL

A LEGJOBB CSOKOLÁDÉ-HASHAJTO

— Árokba fordult egy utépítő társaság tehergépkocsija. két utasa életét veszítette. Szatmári tudósítónk jelenti: Két halálos áldozatot követelő gépkocsiszerencsétlenség történt a sárközi országúton. A „Rutiera Romana” utépítő társaság homokot fuvarozó tehergépkocsija felborult s a kocsii belsejében ülő öt munkást maga alá temette. Az árokba fordult kocsii alól holtan húzták ki Seclan Vasile munkást s Gyülvészi József napszámos is olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány órával a baleset után belehalt sebeibe. A többi utasok könnyebb sérüléseket szenvedtek. A csendőrség őrizetbe vette Lipiczki Gyulát, a gépkocsii vezetőjét, aki a megmenekült munkások állítása szerint, ittas állapotban ült a kormányhoz. Amikor az országút lejtős részére érkeztek, fékezés helyett nagyobb sebességre állította be a kocsit és ez okozta a szerencsétlenséget. A sofőr tagadja a vádat s azt állítja, hogy a fagyos út okozta a kocsii felborulását.

Több mint száz előadás:

Klotild néni

— ÓRIASI VIHAR DÜHÖNG A FEKETE-TENGEREN. Isztambulból jelenti: A Fekete-tengeren óriási erejű vihar dühöng, úgy, hogy a tengeri forgalom szünetel. A kikötőparancsnokok aggodnak, hogy több hajó pusztult el, mivel sok hajó nem ad életjelet magáról.

Asszonyom,

hallotta-e.

hogy a kolozsvári hölgyek legnépszerűbb beszéd tárgya ma a „Pitvar” népies divatbemutatója? Falun és városon egyaránt lázasan dolgoznak munkás kezek azon, hogy a nép által termelt anyagokból népi kézimunkákkal díszített, magyaros szabású öltözködések állítsanak elő házi közténnyel kezdve az estélyi ruhákig. A bemutató célja: egyfelől a népviselet ismeretése; ezért kerülnek majd a maguk eredetiségükben szemünk elé a nép egyes öltözködései darabjai; másfelől annak az illusztrálása, hogy különböző kézimunkák és szabásformák után a népi ízlés miképpen juthat szerephez a mindennapi öltözködésekben. Ez a törekvés kapcsolatot teremt a falu és a város között. Amaz munkája árán anyagi segítséghez jut, emez utal módot nyer arra, hogy a ma divatos idegen öltözködések zűrzavarában a sajátos népi jellegű megfelelő motívumok alkalmazásával kifejezésre juttassa;

hogy az ünnepek utáni forgalom nem az üzletekben zajlik le, hanem a patikákban? Soká annyira enyhébb vagy erősebb hatású orvosság nem kélt el, mint ezekben a napokban;

hogy sokszor okoz kellemetlenséget a túlságosan magassarkú hócipő? Ha alacsony sarkú cipőre húzzuk fel, alatta betörik a cipő gummija. Ezt úgy kerüljük el, hogy a hócipőbe parafasarkot ültetünk s ezáltal a hiányzó sarokrészt pótoljuk.

*

A cigány elmélkedik az ünnepek alatt:

— Jó kalácsot sültöt az asszony, pedig nem is dolgoztam. Merjen csak ezután nem adni kalácsot a dolgozó napokon.

— ÚJÉVI ISTENTISZTELETEK A KOLOZSVÁRI FELSŐVÁROSI REFORMATUS TEMPLOMBAN. A felsővárosi gyülekezet Moșilor uti templomban ünnepelt utolsó estéjén 5 órai kezdettel tartandó háladási istentiszteleten, valamint ünnepelt első napján délelőtti 10 órai kezdettel Deák Ferenc lelképásztor hirdeti az ígét. Vasárnap délelőtti 10 órakor és újév napján délután 5 órakor Tóth Imre segédlelkész prédikál. A templom minden ünnepen fűtve van.

— Letartóztatták a német-amerikai társaság vezetőjét. Newyorkból jelenti a Rador: James Weeler Hillt, a német-amerikai társaság vezetőjét letartóztatták.

Tér és Forma. építészeti havi folyóirat, egy évre 1290 lej. Régebbi számokból egyet 50 lej. hármát 100 lej. plus portó utánvétellel küldünk, mutatóvanyul: Lepage Kolozsvár. Kérjen technikai könyvjegyzéket.

— Számos óvóhelyet létesítenek a svéd fővárosban. Stockholmból jelenti: A legutóbbi hetekben a svéd fővárosban számos légoltalmi óvóhelyet létesítettek. A köztereken éjjel-nappal folyik a munka az ilyen óvóhelyek létesítésére. Számos óvóhelyet ástak a sziklákba és ezek mindenike többszáz embert fogadtak be.

Január harmadikától

Klotild néni

— MAGINOT FÖLDI MARADVÁNYAIT ÁTSZÁLLITJÁK A PANTHEONBA. Párisból jelenti: A párisi városi tanács elhatározta, hogy Maginot volt miniszternek, a híres erődíjvonallal megteremtőjének földi maradványait a Pantheonba szállítják és ott Pasteur, Jaurés és Gambetta mellé temessék el. A javaslat a parlament, majd a kormány elé kerül jóváhagyás végett.

Szaklap, folyóirat előfizetését most kell eszközölni. Közölje milyen nyelven, milyen szakma érdekli és kérjen szakjegyzéket Lepage-tól Kolozsvár.

— Megvesztegetés címén eljárás indult egy nagyváradai „feltaláló” ellen. Nagyváradról jelenti: A nagyvárad rendőrség csütörtökön délelőtti letartóztatta Frisch Remus temesvári illetőségű bizonytalan foglalkozású férfit, aki hol feltalálónak, hol újságírónak adta ki magát. Többek között egy ügyvédnek kémiai szereket akart eladni, anélkül, hogy árusítási engedélye lett volna. Letartóztatása után 1000 lejjel meg akarta vesztegetni az egyik detektívet hogy simítsa el az ügyet. A detektív azonban azonnal jelentette felettesének az esetet és így most már Frisch ellen vesztegetés címén is megindult az eljárás. Előzetesének megállapítása céljából a nagyvárad rendőrség megkeresést intézett a temesvári rendőrhöz.

Mérnök és Építész nem nélkülözheti a „Tér és Forma” havi szaklapot. Egy évre 1290 lej. Mutatóvanyul, régi számokból egyet 50 lej. hármát 100 lej utánvétellel küld Lepage Kolozsvár.

— Újévi táviratlapokat hoznak forgalomba. Bucurestiből jelenti a Rador: A posta vezérigazgatósága közli, hogy az újév alkalmából új újévi üdvözlő táviratlapokat hozott forgalomba. Egy ilyen táviratlap ára 15 lej. Ezenkívül megállapított szövegu üdvözlő táviratokat is továbbít a posta alacsony áron. Ezeknek a táviratoknak lijszabása a választott szöveg szerint nyolc, tíz, tizenkét és tizenöt lej.

— **BEFAGYOTT A BALATON.** Budapestről jelenti a Rador: Magyarország egész területén rendkívül hidegre fordult az időjárás. A Balaton is befagyott. A Kárpátokban huszonnyolc fokra esett alá a hőmérséklet.

Nemák: Elektrotechnika, új kiadás. 365 lap, 400 ábra, 436 lej; Balogh: Gyors Diesel-motorok (1939) 53 lej; Schranz: Üzemgazdaságtan, 404 lap 396 lej, stb. Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

— **NYUGDÍJASOK, HADIÖZVEGYEK, HADIÁRVAK ÉS HADIROKKANTAK FIGYELME!** A „Solidara” országos köznyugdíjasok egyesülete bucsúrestül központjának közbenjöttére, az állambiztonsági hivatal vezérigazgatósága a 85.126/1939 sz. alatti körrendeletével az 5000 lejen aluli nyugdíjakat az idén is mentesíti a 40 lejes kérénybélyeg alól, az életbenléte igazoló bizonyítvány kérelmezésénél. Ez vonatkozik a hadiözvegyek és árvákra, valamint a hadirokkantakra is.

Kis hírek

Aradmegye:

A napokban halt meg Aradon özvegy dr. Popu. né született Pop Cicio Maria, néhai Pop Cicio Stefan miniszter testvérhuga. Az uriaszony temetése általános részvét mellett történt és azon a kormány is képviseltette magát. — Az aradi Házulajdonosok Szövetsége legutóbbi gyűlésén elhatározta, hogy a házfelszerelési belső kölcsön jegyzésében intézményesen vesz részt. Demian Aurel dr. képviselőnek a szövetség elnökének előterjesztésére a gyűlés egyhangúan kimondotta, hogy az aradi házulajdonosok, ingatlanok évi tisztázási jövedelmének tizenketted részét fizetik be, három részletben. A jegyzések már meg is kezdődtek.

Bihar megye:

Motoc Ilona 32 éves családleányt tegnap holtan találták Nagyváradon Hajdeu-uccal lakásán. Megállapították, hogy Motoc Ilona, eddig ismeretlen okból, szénagázzal megmérgezte magát.

Maros megye:

Karácsony elsőnapjának éjszakáján Meller Péter marosvásárhelyi gyári munkás Kövesdomb ucca 12. szám

alatti házában egy a kérménytől kikapott szék. rától tűz keletkezett a padlásokon. A tűz pillanatok alatt elharapózott és már lángnyelvek csaptak ki a házból, mikor a szomszédok észrevették a veszedelmet s értesítettek a tűzoltókat. A Meller család békésen aludt a lángban álló tető alatt és csak a szomszédok kiáltására ébredt fel. A ház majdnem teljesen leégett.

Szatmármegye:

Jelentették, hogy legutóbb Nagyváradon a városvezetés felemelte a faárakat a városi mozi helyárait. Most újabb emelés történt, amennyiben a városi gőzfürdő árait is megdrágították. — Az elmúlt éjszaka betörők jártak az „Agrofruct” gazdasági szövetkezet helyiségében. Feltrótták a szövetkezet pénztárát, de abban mindössze tíz lej találtak. — Mihályi Károly szinigazgató legutóbb Nagyváradon járt, hogy tárgyalásokat folytatson a város vezetésével a magyar színtéved kérdésében. A szinigazgató sajnos nem tudott eredményt elérni, mert a városi mozi igazgatósága nem hajlandó helyiséget a magyar színtársulatnak átengedni.

Szent Benedek üzenete a modern embernek (Neipperg) 66 lej; Bangha: Imakönyv, bőrkötés 143 lej; jobbkiadás, tokban 281 lej; Luxuskiadás 370 lej; Parsch—Klinda: Liturgikus szentbeszéd. Négy rész 332 lej; Parsch—Szunyogh: A szentmise magyarázata 158 lej Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

— Nyomora miatt a vízbe vetette magát egy nagyváradi varróleány. Nagyváradról jelentik: Csillag törtökön délelőtt 10 órakor szokatlan látványnak voltak szemtanúi a Velence parton lakók. A strand közelében a jégtáblákkal telt folyó vizében vergődő leányt vettek észre. Egy katona vízbe vetette magát és hosszas küzdelem után sikerült partra vonszolnia az öngyilkosjelöltet, akit a zsidó kórházba szállítottak. Itt kiderült, hogy az öngyilkosjelölt Ambrus Erzsébet 17 éves varróleánnyal azonos, aki, mint azt a kihallgatást vezető rendőrtisztnek kijelentette, elvált, de a nyomora miatt akart véget vetni életének.

DRÁGÁM,

fogadd az új év alkalmával legjobb kívánságaimat, e virágokat és...

1 MILLIÓ!

A jándékaikat sokkal kedvesebben fogadják és több baráti szeretetet árulnak el, ha minden doboz cukorkához, minden virágcsokorhoz egy sorsjegyet mellékel. Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK HUZÁSAI JANUÁR 15. ÉS 18. ÁN.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

ELOSZÓR ROMÁNIÁBAN EGY 10 MILLIÓS NYEREMÉNY

SPORT

Százhusz versenyzővel rendezett országos versenyen ünnepli öt éves fennállását a romániai judo-szövetség.

(Kolozsvár, december 29.) Február 11-én nagy eseménye lesz a romániai judo-sportnak. A dzsin romániai dzsieu és judo szövetség megalapításának öt éves évfordulóját ünneplik meg Kolozsvárt országos verseny keretében. Nem kevesebb, mint százhusz versenyző vesz részt majd ezen a nagyszabású tömegsport eseményben. Első ízben szerepel a hatvan egyetemi és a husz rendőrségi judosportoló, a kolozsvári versenyzőkkel és diáksportolókkal együtt. A kivételes kereteken megrendezett verseny részleteire még visszatérünk.

Városközi válogatott jégkorong tornát készít elő a szövetség.

A tornán Bucuresti, Csikszereda, Cernauti, Kolozsvár, Marosvásárhely és Iasi jégkorongválogatottjai vesznek részt. A körmérkőzést a „Vantu-serleg”-ért játsszák le. A serleget Vantu belügyi alminiszter adományozta. A kupamérkőzések szabályzata a napokban jelenik meg.

A B. osztály beosztása nem változik meg a jövő évben, mert a jelenlegi teljesen megfelel — mondják szövetségi vezető körökben.

A központi bíróbizottság lemondását a labdarúgószövetség nem fogadta el. A régi bizottságnak a szövetség bizalmát fejezte ki és Xifando elnökletével már ismét átvette az ügyek vezetését.

A magyar versenyzők feltétlenül részt vesznek Románia asztali tenisz bajnokságain. A magyarok már be is jelentették csapatukat. B. Sipos Anna, Soós, Schmiedl, Till és Farkas játszanak a magyar csapatban, melyet Csányi dr. vezet.

MOZI-MŰSOROK

CAPITO A milliomos szabály. Főszereplők: Dick Powell és Olivia De Havilland. Szilveszter estéjén pezsgők és malacsorsolás.

EDISON-mozgó: I. A világégés, Főszerepben Tyrone Power és Alice Faye; II. Amerika melódy, Főszerepben Dick Powell és Ioan Blondell; III. Paramount híradó. Szilveszter este nagy ajándéksorsolás.

ROYAL Milyen és hogy épült a Siegfried-vonal. Nem journal, rendes hosszú, sárga film. Ezzel egyidejűleg egy előadás keretében kerül bemutatásra a Kormányzó. Főszerepben Willy Birgel és Brigitte Horney.

KIO-mozgó: I. Titokzatos gyilkosság, Főszerepben Donald Woods és Ann Dvorak; II. Broadway, a szerecsen fia, Főszerepben Dick Powell, Pat O'Brien és Ann Sheridan.

SELECT Washington rózsája, Főszerepben Alice Faye, Tyrone Power és Al Jolson. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó!

URANIA Bengali, Főszerepben Gary Cooper, Franchot Tone és Richard Cromwell. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó!

GAZDASÁGI ÉLET

Az 1933 február elseje óta kibocsájtott részvényeket be kell mutatni a pénzügyminisztériumban felülbélyegzés végett

(Kolozsvár, december 29.) Ismeretes, hogy a vállalatok által kibocsájtott részvények bélyegilleték alá esnek. Az illeték befizetésének ellenőrzése érdekében az 1933 február elsején életbe lépett bélyegtörvény módosítás elrendelte ugyan, hogy a részvényeket be kell mutatni a pénzügyminisztériumban a felülbélyegzés végrehajtása végett, ennek a kötelezettségnek az elmulasztását azonban a törvény nem büntette és emiatt aztán a vállalatok tulajdonos többsége nem is tett annak eleget.

A bélyegtörvény 1939 április elseji újabb módosítása már úgy intézkedik, hogy ha a részvénytársaságok a részvények felülbélyegzését a kibocsájtástól számított három éven belül nem ejtik meg, a részvények után befizetett bélyegilleték a kincstár javára élve. Vagyis a mulasztásban lévő részvénytársaságoknak ismét le kell róniuk ezt az illetéket.

Tisztázatlan maradt azonban az a kérdés, hogy milyen időre visszamenőleg kell a részvényeket a pénzügyminisztériumban a felülbélyegzés végett bemutatni?

Újabb jelentés szerint ebben a kérdésben a pénzügyminisztérium most úgy döntött, hogy az 1933 február elseje előtt kibocsájtott névre, vagy bemutatásra szülő részvényeket nem kell bemutatni a minisztériumban, vagyis a felülbélyegzés kötelezettsége ezekre a részvényekre már nem terjed ki. Az 1933 február elseje után kibocsájtott részvényekre viszont ez a kötelezettség már vonatkozik. Természetesen, abban az esetben is meg kell a minisztérium a bélyegkezést, ha a részvények kibocsájtásától számított három éves határidő már eltelt, vagyis a befizetett illeték elévülésének szankcióját visszamenőlegesen nem fogja alkalmazni a kormány.

Megváltoztatták az iparvállalatok egészségügyi ellenőrzési illetékét

(Kolozsvár, december 29.) Az iparvállalatok 3 százalékos egészségügyi ellenőrzési illeték alá esnek, telepük bérleti értékét véve alapul. A hivatalos lap 269-ik számában megjelent a közegészségügyi minisztérium szervezeti törvénye, amely ezt az illetéket módosította.

Az új törvénynek megfelelően az iparvállalatok egészségügyi ellenőrzési illetékét ezentúl nem a bérleti érték alapján, hanem az iparvállalatoknak az

egyeneseadó-törvény előírásai szerint megállapított adó alá eső tiszta jövedelme alapján vetik ki a rendes adókövető közegek. Az illeték kulcsát ezzel egyidejűleg 3 százalékról 1 százalékra szállították le.

Az egészségügyi ellenőrzési illeték tehát ezentúl az illető iparvállalat adóalapjának egy százalékával egyenlő.

A szobánforgó új törvény egyébként megváltoztatta az egészségügyi ellenőrzés alatt álló vállalatok működési engedélvei után beszedendő illetékeket is. Az új illetékek 100 lejtel 50.000 lejig váltakoznak. Eddig a legkisebb illeték 100 lej, a legnagyobb 10.000 lej volt.

SZÍNHÁZ

A színház szilveszteri kabaréja

Rendkívül gazdag és változatos műsorral ünnepli meg a színház Szilveszter éjszakáját. Ez a műsor vasárnap este fél 9 és fél 12 órakor, újév napján, hétfőn hat órakor és kedden este fél 9 órakor is színre kerül.

A műsor a következő:

1. Tökmac (Móricz Zsigmond egyfelvonásos vígjátéka. Szereplők: Dálnoki Dudus, Lantos Béla).
2. Spanyol tánc (Turay Margit).
3. Dalok (Hegy Lili).
4. Barackpálinka (Karinthy Frigyes tréfája. Előadja Kovács György).
5. Angol tánc (Lukász Bella).
6. Kosztolányi-Villon versek (Simon György).

A magyar színtársulat műsora:

Szombat 9: Feleség. (Nyolcadszor.)

Vasárnap este 9 és 12: Nagy Szilveszteri kabaré, malac és pezsgő sorsolással. (Móricz Zsigmond, Karinthy Frigyes és Molnár Ferenc egyfelvonásos boházatai és tréfái). — A francia orvoskisasszony. (A Francia szobalány és az Orvoskisasszony paródiája). — Angol spanyol és magyar táncok — dalok és áriák. Közreműködnek: Fényes Alice, Paál Magda, Hegyi Lili, Haáz Joli, Lukász Bella, Turay Margit, Dálnoki Dudus, Kovács György, Nagy István, Borovszky Oszkár, Lantos Béla, Kallós József, Simon György, stb., stb. Konferál: Szabados Árpád.)

Hétfő délután 3: Megsértették a minisztériumot. (Olcsó helyárrakkal.)

Hétfő délután 6: Újévi kabaré malac és pezsgősorsolással. (A teljes Szilveszteri kabaré megismétlése.)

Hétfő este 9: Feleség. (Bókay János hatalmas sikeres vígjátéka tizenharmadszor.)

7. Magyar tánc (Turay Margit).

8. A francia orvoskisasszony (A Francia szobalány és az Orvoskisasszony paródiája. Főszereplők: Fényes Alice, Haáz Joli, Paál Magda, Nagy István, Kovács György, Borovszky Oszkár, Lantos Béla, stb.).

9. Malac- és pezsgősorsolás.

10. Ady-Reinitz: Szent Margit legendája és Új vizeken járok. (Előadja és táncolja Haáz Joli.)

11. Kallós József operaáriákat énekel (Mosoly országa, Tosca).

12. Csenedlet (Molnár Ferenc egyfelvonásos vígjátéka. Főszereplők: Fényes Alice, Kovács György, Feledi Éva).

Konferál Szabados Árpád.

Kedd este 9: Az Újévi kabaré megismétlése malac és pezsgősorsolással.

Szerda este 9: Klotild néni. (Vasary János és Losonczy Dezső páratlan sikerű zenés vígjátéka. Eddig több mint 100 előadás. Főszereplők: Fényes Alice, Haáz Joli, Dálnoki Dudus, Feledi Éva, Kovács György, Nagy István, Borovszky Oszkár, Lantos Béla, Simon György, Bárczy Mihály, Szabados Árpád. Rendező: Szabados Árpád. Premier bérlet 19. szám.)

MIÉRT

HIRDESSEN

A KELETI

ÚJSÁGBAN

?

Mert ez a lap az

ORSZÁG EGÉSZ

VEVŐKÉPES KO-

ZONSÁGA olvas

RÁDIO

Szombat, december 30.

BUCURESTI. 12: Időjelzés, éterend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13: Időjelzés. 13.10: Victor Predescu zenekara. Ion Lucian énekszámával. 14: Hírek. 14.20: Victor Predescu zenekara. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Szimfonikus zene. (Hanglemezek). 19.50: Hírek. 20.15: Rendőrzenekar hangversenye. Voláneseu énekszámával. 22.10: Hírek. 22.30: Részletek Lehar és Müllöcker daljatekiből. (Hanglemezek). 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, éterend. 11: Hírek. 11.15 és 11.45: Felolvasások. 13.10: Farkas Ilonka zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Gasparek Tibor hegedül. 14.30: Operatársulatok. (Hanglemezek). 15.30: Hírek. 15.45: Műsortörlés. 17.15: Szilveszteri csevegés. 17.45: Hírek. 18.15: Sztójánovics Adrien kamarakórusa. 18.45: A rádió postája. 19.15: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Felolvasás. 20.45: Svéd Sándor énekel. 21.35: Móricz Zsigmond elbeszélése. 22.10: Wehner Tibor zongorázik. 22.40: Hírek. 23.10: Hanglemezek. 0: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

— Kifosztotta a szövetkezet pénztárát a megtevédt tisztviselő. Marosvásárhelyi tudósítónk jelentette: Titea Ilare 19 éves fiatalember a „Solidaritatea” szövetkezet tisztviselője karácsony szombatján betört a szövetkezet irodájába a kázipénztárból ellopta az ott elhelyezett tizenegyezer lejt, amit szemelattára zártak el a pénztárba. A betörést már másnap reggel észrevették a gyanu azonnal Titeára irányult. A tisztviselőt a rendőrség őrizetbe is vette. Titea beismerte tettét és elmondta, hogy nem volt pénze az ünnepekre és azért követte el a betörést. A megtevédt fiatalembert átadták az ügyészségnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Allást keresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetéssel, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések ára szavanként 1— lej

MINDEN egyéb hirdetés szavanként 2— lej. LEGKISEBB apróhirdetés 10—, illetve 20— lej. Hirdetésfelvétel este 6-ig

Jelzéslevelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk

Különléte

VIZVEZETÉKI kutja nem fagy be ha átalakított Marko Regele Fer. dinand 43.

PARCELLAVÉTELHEZ keresek felelőst 50.000 lej készpénzzel. Cím a kiadóban.

Adás-vétel

FERJ (számalomramél, tőn ismételteti): Mégis mit ???

FELESÉG: Milyen jó-ságos naivítás! ÜNNEPI AJANDEK? Vegyünk DERBESC-től veresip, ke függőnyt, ágyterítőt, asztalterítőt, apró motívokat! Mindnyáján élvezni fogjuk.

ORIASI AJANDEK. VASAR asztalterítőkben és kis motívokban DERBESC függőnyket, társzalküzletben.

KERESÜNK megvételre jó állapotban levő tizedes mérleget. Cím a kiadóban.

ASPARAGUS, Piroslaris és más szobal cserépes virág kapható. Donát ut 46. alatt, délelőtt 12 óráig.

Lakás

EGY szobás konyhás lakást keresek jan. 1-re. Cím a kiadóban.

KÜLÖNBEJÁRATU

két butorozott szoba fürdőszobával jan. 1-re kiadó. Donát ut 8. sz.

Alkalmazás

NAGYVALLALAT keres felsőiparisoklót végzett, gyakorlatlalt és el-sőrangú szaktudással rendelkező fiatal asztalos és lakatos jó jövő-jű állásokba, továbbá perfekt szerelő, megbízható garázmestert. Részletes ajánlatok személyi adatok és eddigi működés feltüntetésével: Cluj, Căuța postálá 117 cím, re küldendők.

LEGUJABB

TV. VÍRÁD. RADIO-TELEFON

Megindult a nagy orosz támadás az északi harcléren

(HELSINKI, december 29.) (Dunaposta.) Az északi finn harctérről érkező legújabb hírek szerint ezen a vidéken már megindult a nagy orosz támadás. Az új orosz offenzívát heves tüzérségi tevékenység vezette be. A sallai arcvonalról is nagy tüzérségitevékenységet jelentenek. Az erős tüzérségi tevékenység ellenére a finnek Lieksa vidékén tovább folytatják előrenyomulásukat.

Hírek szerint pénteken reggel megérkezett Finnországba az olasz önkéntesek első csoportja is. A közel jövőben indul el Északfinnországba a svéd kormány által adományozott kórházvonat százötven főnyi személyzettel, közöttük 20 orvos.

Orosz forrásból az a hír terjedt el, hogy a szovjet csapatoknak már szerdán sikerült megállítaniuk a Salmijervi arcvonalon a finnek támadását. Az oroszok 35 centiméteres ágyúkkal lövik két nap óta Viipuri városát.

Ötvenezerre emelkedett az anatóliai földrengés áldozatainak száma

A földrengéssújtotta területen elrendelték az ostromállapotot

(ANKARA, december 29.) (Dunaposta.) Az anatóliai földrengés áldozatainak számát magánjelentések több, mint ötvenezerre teszik. A földrengéssújtotta területeken elrendelték az ostromállapotot. A földrengés háromszázezer embert sújtott. A szerencsétlenek helyzetét csaknem elviselhetetlenné teszi az, hogy harminc fokban hidegben a szabad ég alatt kell tartózkodniuk. Az Erzerum fele vezető vasútvonal csaknem teljesen elpusztult.

Semmisnek jelentette ki a lengyel köztársasági elnök a németek által eszközölt földkisajátításokat

(Páris, december 29.) (Rador.) Rackiewicz, a franciáknak székelt lengyel köztársasági elnök rendeletet írt alá és ebben semmisnek nyilvánítja mindazokat a földkisajátításokat, amelyeket a német

hatóságok eszközöltek Pomerániában, Poznan tartományban és Felsősziléziában. Ezek a kisajátítások negyvenmillió lengyelert érintenek. A lengyel rendelet határozat a hági egyezményre.

Javaslatot terjesztenek a washingtoni kongresszus elé az Egyesült Államok és a Szentszék kapcsolatainak rendszeressé tételéről

(NEWYORK, december 29.) (Dunaposta.) Az Egyesült Államok kongresszusának legközelebbi ülésén az egyik képviselő javaslatot fog előterjesztani az Egyesült Államok és a Szentszék viszonyáról. A javaslat azt kívánja, hogy az Egyesült Államok kormánya létesítsen rendszeres kapcsolatot a Szentszékekkel.

A brit birodalom rendkívüli háborús kiadásainak huszonöt százalékát a gyarmatok vise'ik

(LONDON, december 29.) (Dunaposta.) Az angol kormány elhatározta, hogy a rendkívüli háborús kiadások 25 százalékát a gyarmatokra hárítja.

A gyarmatoknak ezenkívül természetesen viselniük kell a rendes katonai kiadások rájuk eső részét is.

Mussolini nem tesz látogatást XII. Pius pápánál

(RÓMA, december 29.) (Dunaposta.) Az olasz propagandaügyi minisztérium pénteken hivatalos közleményt adott ki és ebben határozottan cáfolja, hogy Mussolini közelebbről látogatást tesz XII. Pius pápánál.

A rossz idő akadályozza nyugaton a légi tevékenységeket

(Berlin, december 29.) (Dunaposta.) A német távirati iroda a harcéri heizetről tájékoztató közleményt adott ki. Az Apachi pályaudvaron a franciák fedezéküket ásták és az itt dolgozó francia katonákat a németek tűz alá vették. Ellenséges repülők nem mutatkoztak német terület fölött. A német légi haderő a rossz időjárás ellenére feladott repüléseket végzett az Északi tenger fölött.

Könnyebb gépkocsiszerencsétlenség érte Rooseveltt fia és feleségét

(Newyork, december 29.) (Dunaposta.) Franklin Rooseveltt, az Egyesült Államok elnökének fia és feleségét Winchestertől 30 kilométerre gépkocsiszerencsétlenség érte. Gépkocsijuk egy teherkocsival ütközött össze. Az ifjú Roosevelt és felesége könnyebb sérüléseket szenvedtek.

A francia városok pénzdöntőmányaival járulnak a finnek fölségítésére

(Páris, december 29.) (Rador.) A párisi városi tanács ötszáz ezer francia frankot szavazott meg a finnek fölségítésére. A többi francia városok is egymásután ajánlatnak fel a nagyobb összegű támogatásra.

A biscavai öbölben német tengeralattjáró lánadott meg egy angol kereskedelmi hajót

(London, december 29.) (Rador.) Néhány napja a biscavai öbölben egy német tengeralattjáró figyelemztetés nélkül három torpedót lött ki az Uskmouth nevű angol kereskedelmi hajóra. A tengeralattjáró ezután elmerült és száz méter távolságból több lövést adott le a hajóra. Egy angol tengerész és egy tengerésztiszt meghalt, a többi 32 tengerészt a Juventus nevű olasz hajó mentette meg. Közben egy francia hadihajó érkezett a helyszínre és ennek sikerült a tengeralattjárót elsüllyeszteni.

A német sajtó éles hangon ír az indiai csapatoknak a nyugati harcléren való megjelenéséről

(Berlin, december 29.) (Rador.) A német lapok foglalkoznak az indiai csapatoknak a francia harcléren való alkalmazásával. Hangoztatják, hogy Anglia a lehetőségig kiméli az angol katonákat, mivel jóval nagyobb területeket tart birtokában, mint amekkora maga az angol nép a gyarmatok és domíniumok segítségével nélkül meg tud védelmezni. A német távirati iroda ezzel kapcsolatban emlékeztet azokra a nagy áldozatokra, amelyeket a hindu csapatok szenvedtek el a világháború ideje alatt.

Merénylet következtében tűz pusztított egy amerikai olvasztó-üzemben

(Newyork, december 29.) (Dunaposta.) Az egyik amerikai olvasztó-üzemben tűz ütött ki és ez elpusztította az Egyesült Államok új torpedórombolójára vonatkozó igen fontos szabadalmi okiratot is. A tüzet valószínűleg merénylet idézte elő.

A finn csapatok igyekeznek megakadályozni a szovjet haderő utánpótlását

(Helsinki, december 29.) (Rador.) A Finnország északi részén álló szovjet csapatok jelenlegi állásának megrögzítésén dolgoznak és úgy látszik, újabb csapaterősítéseket várnak, hogy újból megkíséreljék az offenzívát. A finn különítmények állandó támadásokat intéznek a szovjet haderő ellátását végző osztagok ellen és ezek a támadások nagy mértékben akadályozzák a szovjet hadműveleteket.

LEGUJABB SPORTHÍREK

VARGHA DANIEL — A KAC RAL ELNÖKE. A Kolozsvári Atlétikai Club minden évben hagyományos sikerrel megrendezett báljónak előkészületei már teljes lendülettel megkezdődtek. A KAC bál elnökségét Vargha Daniel vállalta el. A bálrendezéshez a közelnapokban alakul meg. Mint már megírtuk — a rövidebb farsang miatt — a szokott február eleji időpontnál korábban, már január végén rendezik meg a KAC atléta bálját, amely bizonyosan ezúttal is az idény kiemelkedő sikereitől mulatsága lesz.

A bucuresti Stadion Român rugbyscsapata első olaszországi portyamérközésén, Milanóban 31:0 arányú vereséget szenvedett.

MEGÉRKEZETT A HC RAPID JÉGKORONG CSAPATA BUDAPESTRE, ahol ma este és vasárnap délelőtt két mérkőzést fog játszani a BKE együttesével.

A budapesti BKE jégkorongcsapata Bécsben játszott pénteken, ahol 2:2 arányban döntetlenül végzett a prágai utánpótlás csapatával.

A kolozsvári római katolikus gimnázium növendékei tegnap tartották meg szokásos karácsonyi karácsonyi vívóversenyüket a következő eredményekkel: Gyermek tör: 1. Diénes, 2. Vajda, 3. Kimpel, Kard. Ifjúsági, kezdők: 1. Hargitai, 2. Cseke, 3. Frank. Ifjúsági, Kard. Ifjúsági haladók: 1. Moll, 2. Benke, 3. Kovács. A verseny eredménye a két fegyvernem összesített helyezéseiből adódott. Ezen fiatal vívók a KAC jövő reménységei.